

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. april 2025
Kontor: Straffuldbyrdselskontoret
Sagsbeh: Nikolaj Mielcke Siekstele
Sagsnr.: 2025-02982
Dok.: 3647913

Besvarelse af spørgsmål nr. 677 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 677 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 5. marts 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Betina Kastbjerg (DD) og Peter Skaarup (DD).

Peter Hummelgaard

/

Thomas Jørn Rasmussen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 677 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke rettigheder indsatte i danske fængsler har, herunder f.eks. krav til cellestørrelse, adgang til faciliteter og forplejning m.v.?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”1. I det følgende redegøres kort for de overordnede regler om indsattes rettigheder under afsoning på udvalgte områder:

Fællesskab, forplejning og fritid

Det følger af straffuldbydelseslovens § 33, stk. 1, at en indsat så vidt muligt skal have adgang til fællesskab med andre indsatte.

Indsatte har endvidere ret til samtale med en præst eller lignende fra deres trossamfund og med visse begrænsninger ret til at deltage i gudstjenester, der afholdes i institutionen, jf. straffuldbydelseslovens § 35.

For så vidt angår indsattes forplejning følger det af straffuldbydelseslovens § 43, stk. 1, at indsatte i videst muligt omfang selv skal varetage praktiske opgaver vedrørende deres personlige forhold, herunder madlavning og rengøring. Indsatte, som af forskellige årsager ikke er omfattet af selvforplejningsordningen i fængslerne og arresthusene, modtager dagligt tre måltider.

Vedrørende indsattes fritid følger det videre af § 43, stk. 2, at kriminalforsorgsområdet skal tilbyde de indsatte aktiviteter i fritiden. Det dækker bl.a. over adgang til bøger og idrætsaktiviteter. Endelig følger det af § 43, stk. 3, at indsatte har ret til dagligt at tilbringe mindst én time i fri luft, medmindre dette vil være uforeneligt med institutionens varetagelse af sikkerhedsmæssige hensyn, eller den indsatte er anbragt i sikringscelle.

Arbejde og uddannelse

Indsatte har ret og pligt til at være beskæftiget ved deltagelse i arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet, jf. straffuldbydelseslovens § 38, stk. 1. Indsatte, der er udvist af landet ved dom, kan dog ikke være beskæftiget ved uddannelse, undervisning eller programvirksomhed, medmindre særlige forhold taler herfor, jf. § 38, stk. 2.

Det følger videre af straffuldbyrdelseslovens § 39, at valget af beskæftigelse i hvert enkelt tilfælde træffes på grundlag af en samlet vurdering af den indsatte forhold. Der skal i den forbindelse så vidt muligt tages hensyn til den indsatte egne ønsker, ligesom der skal foretages en vurdering af, hvad der vil give den indsatte de bedste muligheder for at opnå arbejde eller uddannelse uden for fængslet. Den indsatte skal vejledes om mulighederne for ved undervisning eller anden uddannelse at afhjælpe manglende skolekundskaber eller mangel på erhvervsmæssig eller anden uddannelse.

Sundhedsmæssig bistand

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 45, at indsatte har ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand. Bestemmelsen bygger på det grundlæggende synspunkt, at indsatte i sundhedsmæssig henseende så vidt muligt skal sidestilles med befolkningen i almindelighed.

Sundhedsmæssig behandling af indsatte i kriminalforsorgens institutioner er nærmere reguleret i bekendtgørelse nr. 965 af 22. juni 2022 om sundhedsmæssig bistand til indsatte i kriminalforsorgens institutioner. Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at de indsatte behandles af en læge, der er tilknyttet kriminalforsorgsområdet. De indsatte skal, hvis lægen finder det nødvendigt, behandles af en speciallæge uden for institutionen eller f.eks. søges indlagt på hospital, jf. stk. 2 og 3. Sundhedsbehandling i kriminalforsorgens institutioner svarer i hovedtræk til den behandling, en privatpraktiserende læge yder.

Besøg

Indsatte har ret til mindst ét ugentligt besøg af mindst én times varighed og så vidt muligt af to timers varighed. Der kan i den enkelte institution herudover gives tilladelse til besøg i videre omfang. Dette fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 1.

Det er op til det enkelte fængsel at fastlægge besøgstider og træffe afgørelse om besøgstilladelse, og der er mulighed for at begrænse den indsatte ret til besøg ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme eller af hensyn til at forebygge kriminalitet. Kriminalforsorgen kan i den forbindelse forbyde besøg af bestemte personer.

2. For så vidt angår krav til cellestørrelse kan direktoratet oplyse, at det fremgår af § 1, stk. 1, i cirkulære nr. 9853 af 26. oktober 2021 om størrelse af og udstyr af indsatte opholdsrum i kriminalforsorgens institutioner, at indkvartering af indsatte

skal ske i lokaler med et gulvareal, der i enkeltceller er på minimum 6 m² og i dobbeltceller minimum 8 m².

Det bemærkes i den forbindelse, at Den Europæiske Torturforebyggelseskomité (CPT) har opstillet nogle vejledende standarder for størrelse af celler, hvorefter minimumsstandarden for en individuel celle er 6 m² og for flerpersonsceller 4 m² pr. indsat, jf. CPT/Inf (2015) 44.

Det bemærkes videre, at der i de nyere fængselsbyggerier er etableret celler på ca. 12 m² inkl. et lille badeværelse med bruser, toilet og en lille håndvask. Cellestørrelserne er bl.a. fastsat ud fra et ønske om at skabe gode og sikre arbejdsforhold for fængselspersonalet, hvis der måtte opstå konflikter med en indsat på cellen. Endvidere er de fastsat med henblik på en hensigtsmæssig møblering af cellerne. Etablering af bad og toilet på cellerne understøtter tillige et hensyn til personaleforbruget og personalets sikkerhed, idet personalet ikke skal følge de indsatte frem og tilbage til et fælles bad og toilet udenfor cellen.”